

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ЛІКУВАННЯ ТА МЕТОДИ КОСМЕТОЛОГІЧНОЇ КОРЕКЦІЇ ВІТИЛІГО

Нікуліна Н.А.

Науковий керівник: Рябова О.О.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

20natascha19@gmail.com

Вступ. Вітиліго – це набутий гіпомеланоз шкіри, який характеризується появою на шкірі обмежених, депігментованих плям. Один з найбільш розповсюджених видів гіпомеланозів. Дана патологія шкіри зафіксована у 0,5-2% населення світу, а середній вік захворювання становить 20 років. Етіопатогенез вітиліго до кінця не вивчений. Поява захворювання пов'язана як з генетичними, так і з негенетичними факторами. На сьогодні розглядається декілька теорій щодо поступового руйнування меланоцитів, а саме відіграють роль аутоімунні та цитотоксичні механізми, внутрішні дефекти меланоцитів, окисидантно-антиоксидантні механізми та нейронні механізми. Надійного метода терапії вітиліго поки що не існує. Лікування вітиліго включає медикаментозну терапію, хірургічне лікування, косметологічну корекцію.

Мета дослідження. Дослідити сучасні підходи до терапії вітиліго та методи косметологічної корекції.

Матеріали та методи. Нами було проаналізовано іноземні та вітчизняні статті, адаптовані настанови та іноземні рекомендації щодо лікування та методів косметологічної корекції вітиліго.

Результати дослідження. Проведений аналіз наукових літературних джерел показав, що основними задачами при лікуванні вітиліго є зупинення прогресування гіпомеланозу; досягнення репігментації; зменшення частоти рецидивів; моральна підтримка хворих; психологічна підтримка хворих.

Серед засобів медикаментозної терапії в різних рекомендаціях розглядаються місцеві кортикостероїди, місцеві інгібітори кальциневрину, псоралени, імуномодулятори та місцеві аналоги вітаміну D. На сьогоднішній день першим препаратом, схваленим Управлінням з контролю за продуктами і ліками США (FDA) та Європейським агентством з лікарських засобів (ЕМА) для репігментації у пацієнтів з несегментарним вітиліго віком від 12 років, є місцевий інгібітор Янус-кінази (JAK) – руксолітиніб для місцевого застосування.

Пацієнтам з вітиліго, у яких відповідь на місцеву терапію була неадекватною та/або у яких існує поширене чи прогресуюче захворювання рекомендовані світлові методи лікування. Можуть застосовуватися вузькополосна УФ-В фототерапія, дія якої полягає в зупинці руйнування меланоцитів, стимуляції факторів росту меланоцитів, активації стовбурових клітин. Також для опромінення депігментованих частин тіла можуть бути рекомендовані мікрофототерапія, використання ексимерного світла (ексимерний лазер), ПУВА-терапія, фотодинамічна терапія, що сприяють зменшенню депігментованих плям, запобігають поширенню патологічного процесу.

Для зниження дії фототерапії, захисту клітин епідермісу від пошкодження застосовують косметичні та нутрицевтичні засоби – креми, мазі та інші косметичні композиції, в складі яких є антиоксиданти, вітаміни, мікроелементи, ферменти тощо.

У разі, коли інші методи лікування не допомогли, а вітиліго носить сегментарний характер, використовуються хірургічні методи лікування, до яких належать тканинні і клітинні методи трансплантації: трансплантація через аспіраційний пухир, трансплантація

суспензії клітин, пересадка розщепленого шкіряного лоскуту по Тиршу, мініпункційні пересадки тощо.

Паралельно з цим проводиться травмування осередків вітиліго (дермабразія, мікронідлінг) для активації метаболічних процесів у відповідь на травму.

Існують і інші методи корекції вітиліго, такі, як депігментація неуразених ділянок шкіри за допомогою селективних пігментних лазерів, та косметичний камуфляж (дермопігментація) плям, що дозволяє приховати естетичні недоліки шкіри і покращити якість життя хворих.

Проте, незважаючи на різні підходи до лікування і корекції депігментованих плям, ефективність терапії може бути низькою: генералізоване вітиліго майже ніколи не репігментується повністю, а 15-30 % пацієнтів взагалі не відповідають на терапію, досить рідко вдається досягнути повної репігментації кистей.

Висновки. Отже, вітиліго – це знебарвлення окремих ділянок шкіри, що викликано втратою або руйнуванням меланіну. Більшість протоколів лікування гіпомеланозу пов'язана з використанням медикаментозних препаратів, світлолікування, хірургічних методів, проте не завжди можна досягнути повної репігментації шкіри. Тому пошук нових методів лікування та косметологічної корекції вітиліго є досить актуальним.

МЕТОДИ КОСМЕТОЛОГІЧНОЇ КОРЕКЦІЇ В КОМПЛЕКСНІЙ ТЕРАПІЇ ТЕЛОГЕНОВОЇ АЛОПЕЦІЇ

Овсяник О.М.

Науковий керівник: Рябова О.О.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна
cosmetology@nuph.edu.ua

Вступ. Дифузна телогенова алопеція (ТА) – це форма безрубцевої алопеції, що характеризується дифузним випадінням волосся, що обумовлено передчасним переходом фолікула волосся зі стадії анагену до стадії телогену. Поширена форма випадіння волосся, що може спостерігатися в будь-якому віці. Виникнення ТА пов'язують з перенесеним гострим захворюванням (лихоманка, інфекційне захворювання, хірургічна операція або травма), хронічними захворюваннями (злоякісні новоутворення, системні захворювання, захворювання печінки тощо), гормональними змінами в організмі (вагітність, пологи, гіпотиреоз, припинення прийому препаратів, що містять естроген), змінами в дієті (низьке споживання білка, хронічний дефіцит заліза тощо), застосуванням таких ліків, як бета-блокатори, антикоагулянти, ретиноїди тощо, а також з психологічним стресом.

Мета дослідження. Вивчити сучасні методи косметологічної корекції випадіння волосся в комплексній терапії телогенової алопеції.

Матеріали та методи. Проведено аналіз іноземних та вітчизняних статей, адаптованих настанов та іноземних рекомендацій щодо лікування та методів косметологічної корекції телогенового випадіння волосся.

Результати дослідження. Проведений аналіз сучасної вітчизняної та іноземної наукової літератури довів, що першочерговою задачею в терапії ТА є виявлення причинного чинника і його усунення, або корекція основного захворювання, що призвело до появи дифузного випадіння волосся. Разом з тим рекомендовано збалансована дієта з метою забезпечення достатньої кількості